

UCHWAŁA NR XXXIII/351/2014

RADY POWIATU CHOJNICKIEGO z dnia 26 czerwca 2014 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2014 - 2020”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. - Dz. U. z 2013 r. poz. 595 ze zm.) oraz art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 180, poz. 1493 ze zm.)

**Rada Powiatu
uchwala, co następuje:**

§ 1

Przyjmuje się „Powiatowy program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2014 – 2020”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu poprzez jej wywieszenie na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Chojnicach oraz zamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.

**PRZEWODNICZĄCY RADY
/-/mgr inż. Robert Skórczewski**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 180, poz. 1493 ze zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Powiatowy program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2014 – 2020” jest spójny z Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 przyjętym uchwałą nr XXVIII/304/2013 Rady Powiatu Chojnickiego z dnia 3 listopada 2013 r.

Program ma na celu zdiagnozowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie, prowadzenie działań profilaktycznych mających na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, prowadzenia zajęć edukacyjnych umożliwiających dzieciom nabywanie umiejętności asertywnych zachowań, promowanie wśród dzieci zdrowego stylu życia, zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy zwłaszcza dla dzieci i młodzieży w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Uznając, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności i wolności, wdrożenie programu poprawi skuteczność przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu chojnickiego. Powiatowy program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2014 – 2020 kierowany jest do dzieci i młodzieży – potencjalnych ofiar przemocy w rodzinie oraz rodziców biologicznych dzieci.

Z powyższych względów podjęcie uchwały jest konieczne i uzasadnione.

Załącznik
do uchwały nr XXXIII/351/2014
Rady Powiatu Chojnickiego
z dnia 26 czerwca 2014 r.

**Powiatowy
program profilaktyczny
w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych
metod wychowawczych
w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych
przemocą w rodzinie
na lata 2014 – 2020**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chojnicach

Chojnice 2014 r.

Wstęp

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Niniejszy program został dostosowany do lokalnych potrzeb społecznych i zasobów powiatu chojnickiego.

Głównym założeniem programu są działania profilaktyczne mające na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

W związku z tym zostały opracowane cel główny i cele szczegółowe oraz działania podejmowane na terenie powiatu chojnickiego, które w efekcie powinny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie, wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą.

Niniejszy Program kierowany jest do:

- 1) rodzin z dziećmi szczególnie zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej;
- 2) ofiar i świadków przemocy domowej, w tym szczególności dzieci;
- 3) przedstawicieli instytucji i służb pracujących z dzieckiem i rodziną;
- 4) społeczności lokalnej.

Dzieci wychowujące się w rodzinach, w których występuje przemoc narażone są na dwa rodzaje niszczących doświadczeń. Pierwsze dotyczy dzieci, które są bezpośrednimi ofiarami przemocy, a drugie - dzieci, które są świadkami przemocy. Na podwójne niebezpieczeństwo narażone są dzieci, które same doświadczają przemocy i są jej świadkami.

Dzieci krzywdzone, maltretowane, wykorzystywane seksualnie nie chcą opowiadać o swoich doświadczeniach. Uważnie obserwując dziecko w szkole, nauczyciel, pedagog czy wychowawca klasy może wykryć przypadki znęcania się nad nim. Lękliwość w stosunku do dorosłych, oczekiwanie kary nawet za błahostki, gwałtowne uchylanie się w odpowiedzi na gest, wybuchy płaczu, trudności w kontrolowaniu emocji, brak koncentracji, obojętność na cierpienie swoje i innych dzieci, niechęć do zabawy, unikanie kontaktu, apatia, ale także zachowania agresywne, buntownicze mogą oznaczać, że dziecko jest ofiarą przemocy w rodzinie.

Najbardziej widocznymi i oczywistymi skutkami przemocy są obrażenia cielesne. Należy jednak pamiętać, że również niszczące, tak jak urazy fizyczne, są skutki psychiczne doświadczanej przemocy. Dziecko żyjące w stanie ciągłego zagrożenia pozbawione jest niezbędnego do prawidłowego rozwoju poczucia bezpieczeństwa, miłości i zaufania. Psychologiczna presja i ciągłe napięcie może być przyczyną wielu chorób psychosomatycznych.

Przemoc domowa ma wiele zróżnicowanych definicji. We wszystkich występują wspólne elementy, zawierające istotę tego zjawiska, a mianowicie:

- 1) jest to działanie intencjonalne, świadome i zamierzone, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary;
- 2) występuje przewaga siły ze strony agresora i sprawcy przemocy;
- 3) sprawca narusza prawa i dobra osobiste ofiary, godzi również w jej osobistą wolność;
- 4) zachowanie sprawcy wywołuje cierpienie i ból ofiary;
- 5) zachowanie sprawcy wykracza poza społeczne normy i zasady relacji interpersonalnych.

Kategorie krzywdzenia dzieci

- 1) Przemoc fizyczna
- 2) Wykorzystywanie seksualne
- 3) Przemoc emocjonalna
- 4) Zaniedbywanie dziecka
- 5) Przemoc ekonomiczna

Przemoc fizyczna - to celowe zadawanie bólu, groźba uszkodzenia ciała. Obejmuje szeroki wachlarz zachowań sprawców, od szturchnięcia i popychania do ciężkich obrażeń ciała. Objawy tej przemocy są najbardziej widoczne i najtrudniejsze do ukrycia. Przemoc fizyczna łączy się nie tylko z urazami fizycznymi, ale również z różnego rodzaju nieodwracalnymi urazami emocjonalnymi. Dziecko popada w apatię, depresję, może przejawiać poważne zaburzenia zachowania i skłonności autodestrukcji.

Przemoc psychiczna - przemoc ta niszczy lub znacznie obniża możliwości prawidłowego rozwoju dziecka i często prowadzi do zaburzeń snu, przygnębienia, nerwic, a nawet prób samobójczych.

Przemoc psychiczna przejawia się najczęściej w:

- a) odrzuceniu emocjonalnym;
- b) krytykowaniu, ośmieszaniu, osądzeniu;
- c) nadmiernych oczekiwaniach;
- d) chorobliwej nadopiekuńczości;
- e) ingerowaniu w prywatność dziecka.

Jednym z najbardziej przykrych doświadczeń dzieci są nadużycia seksualne wobec nich.

Przemoc seksualna - to angażowanie dziecka w aktywność seksualną dokonywane przez osobę dorosłą. Najczęściej odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym, ale również do zachowań bez tego kontaktu. Aktywność seksualna między dorosłym a dzieckiem zawsze jest traktowana jako nadużycie. Do wykorzystania seksualnego dochodzi zazwyczaj bez użycia siły. Sprawca - zwykle dobrze znany dziecku - uwodzi je, przekupuje, wywiera presję posługując się autorytetem i zmusza do milczenia. Dziecko nie ujawnia tajemnicy bojąc się wstydu, odrzucenia, ukarania i tego, że nikt mu nie uwierzy. Sprawca zwykle jest w pobliżu dziecka i może kontrolować jego zachowanie i zniweczyć wszelkie próby ujawnienia sekretu. Dziecko – ofiara wykorzystywania seksualnego czuje się głęboko napiętnowane, naznaczone, często izoluje się od otoczenia, ma trudności w nawiązaniu kontaktów z innymi ludźmi, czuje się gorsze, panicznie boi się, że ktoś pozna jego tajemnicę, nie potrafi wyrazić swoich uczuć, swoich potrzeb, ma zaburzona tożsamość, często też cierpi na różne dolegliwości somatyczne.

Zaniedbanie dziecka - polegające na tym, że dziecko wychowuje się samo, nikogo nie obchodzi, co się z nim dzieje, co przeżywa, jakie ma kłopoty, w czym należy mu pomóc. Zaniedbywaniu często towarzyszy demoralizacja, dzieci kierują się potrzebą przetrwania, zaspokojenia podstawowych potrzeb, których nie zaspakajają rodzice.

Prawne uwarunkowania programu

Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. wyraża przekonanie, że rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, powinna być otoczona niezbędną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie. Uznaje, że dziecko dla pełnego i harmonijnego rozwoju swej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia. Jednocześnie ma na uwadze, że

dziecko ze względu na swoją niedojrzałość fizyczną oraz umysłową wymaga szczególnej opieki i troski.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. mówi, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a organy władzy publicznej zobowiązane są do ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją oraz, że dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wskazuje, że pomoc społeczna jest tą dziedziną polityki społecznej państwa, której celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie same pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, czyniąc jednocześnie odpowiedzialnymi za organizację pomocy społecznej organy administracji rządowej i samorządowej wszystkich szczebli.

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków a szczególnie dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta” - stwierdza uchwalona w dniu 9 czerwca 2011 r. ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Organizacja pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego, a także organach administracji rządowej.

Jednocześnie ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, nakłada na samorząd powiatowy między innymi obowiązek opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Mimo że wszystkie dzieci mają prawo do szczególnej troski i pomocy, wyżej wymieniane akty prawne wyróżniają te, które żyją w trudnych warunkach socjalnych, ekonomicznych i do nich kierują szereg działań profilaktycznych, interwencyjnych i wspierających. Natomiast samorządy wszystkich szczebli, w tym samorząd powiatowy, powinny wspierać rodziców w działaniach na rzecz właściwego zabezpieczenia potrzeb dzieci, powinny tak kreować lokalną politykę społeczną i rodzinną, aby sprzyjała ona zapewnieniu, w możliwie maksymalnym zakresie, odpowiednich warunków życia i rozwoju dziecka.

Z powyższego wynika potrzeba skonstruowania i wdrożenia w życie programu profilaktycznego, który będzie miał na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą. W związku z tym został opracowany cel główny i cele szczegółowe oraz działania podejmowane na terenie Powiatu Chojnickiego, które w efekcie powinny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie, wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą.

Największy efekt z podejmowanych działań widoczny będzie w sytuacji współpracy pomiędzy służbami społecznymi zaangażowanymi w realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program pozostaje w spójności z:

- 1) Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, przyjętym uchwałą nr XXVIII/304/2013 Rady Powiatu Chojnickiego z dnia 3 listopada 2013 r.,
- 2) Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Chojnickim na lata 2007-2015, przyjętą uchwałą nr XII/93/2007 Rady Powiatu Chojnickiego z dnia 27 grudnia 2007 r.,
- 3) Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, przyjętym uchwałą nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r.

Diagnoza

Biorąc pod uwagę wyniki badań z 2007 r., przeprowadzone na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Ponad dwie trzecie (69 %) Polaków nie zgadza się ze stwierdzeniem, że rodzice mają prawo ukarać swoje dziecko laniem, jednocześnie aż jedna piąta (24 %) społeczeństwa uznaje takie zachowanie. Aprobata dla karania dziecka laniem jest większa im niższe wykształcenie mają jej wyraziciele. Blisko trzy czwarte (73 %) ankietowanych nie zgadza się z opinią, że przemoc w rodzinie wobec dzieci to wyolbrzymiony problem, jednak odsetek osób przekonanych, że kłótnie czy rękoczynny zdarzają się w każdym domu, przekracza jedną piątą społeczeństwa (22 %).

Według raportu „Krzywdzenie dzieci w Polsce” blisko jedna trzecia ankietowanych uznała, że ma w swoim otoczeniu przynajmniej jedną rodzinę o której wie, że wobec dzieci stosowana jest tam przemoc psychiczna. Tyle samo respondentów twierdzi, że zna przynajmniej jedną rodzinę, w której stosuje się przemoc fizyczną. 17 % Polaków słyszało o rodzinie, w której jest stosowana przemoc ekonomiczna, a 5 % potrafi wskazać w swojej okolicy rodzinę, o której słyszało lub wie, że dzieci są tam wykorzystywane seksualnie.

Zarys zjawiska przemocy w powiecie chojnickim

Tabela 1. Ilość spraw karnych z nałożeniem dozoru kuratora wobec skazanych za przestępstwo z użyciem przemocy w rodzinie w latach 2012-2013

Ilość spraw karnych z nałożeniem dozoru kuratora wobec skazanych za przestępstwo z użyciem przemocy w rodzinie w latach 2012-2013	
Rok 2012	Rok 2013
34	22

Źródło: dane uzyskane z Sądu Rejonowego w Chojnicach

W roku 2012 odnotowano 34 sprawy karne z nałożeniem dozoru kuratora wobec skazanych za przestępstwo z użyciem przemocy w rodzinie, natomiast w kolejnym roku ilość spraw wyniosła 22.

Tabela 2. Liczba osób, wobec których Sąd Rejonowy prowadził sprawy z art. 207 kk wraz z liczbą skazanych

Rok	Liczba osób, wobec których prowadzono sprawy z art. 207 kk		w tym liczba osób skazanych	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
2012	-	45	-	39
2013	-	39	-	34

Źródło: dane uzyskane z Sądu Rejonowego w Chojnicach

Dane wskazują, że wszystkie sprawy, jakie Sąd Rejonowy w Chojnicach prowadzi z art. 207 kk dotyczą mężczyzn jako osób stosujących przemoc w rodzinie.

Tabela 3. Liczba osób doznających przemocy w rodzinie korzystających ze świadczeń OPS z powodu przemocy w rodzinie

Rok	Liczba osób doznających przemocy w rodzinie, korzystających ze świadczeń OPS z powodu przemocy w rodzinie w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego		
	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci (osoby do 18 r. ż.)
2012	119	15	89
2013	111	13	72

Źródło: dane uzyskane z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących w powiecie chojnickim

Największą grupę osób doznających przemocy wśród petentów OPS stanowią kobiety, znacząca jest także grupa dzieci.

Tabela 4. Rodzaje przemocy w rodzinie doznawanej przez osoby korzystające ze świadczeń OPS z powodu przemocy w rodzinie

Rok	Liczba osób doznających przemocy korzystających ze świadczeń OPS z powodu przemocy w rodzinie w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego				
	fizycznej	psychicznej	ekonomicznej	seksualnej	w formie zaniedbania
2012	122	155	5	2	9
2013	114	143	4	3	16

Źródło: dane uzyskane z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących w powiecie chojnickim

Petenci ośrodków pomocy społecznej najczęściej doznają przemocy fizycznej oraz psychicznej. Znacznie rzadziej diagnozowana jest przemoc ekonomiczna, seksualna i w formie zaniedbania.

Tabela 5. Liczba niebieskich kart (lata 2012 i 2013)

Dane Doty. procedury Niebieskiej Karty		Ilość
Liczba Niebieskich Kart A razem		237
W tym sporządzonych	Pomoc społeczną	43
	Policję	184

przez:	Oświatę	8
	Służbę zdrowia	1
	GKRPA	1

Źródło: dane uzyskane z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących w powiecie chojnickim

Powyższe dane wskazują, że to Policja w 184 przypadkach sporządziła Niebieskie Karty A, pomoc społeczna w 43 przypadkach, natomiast placówki oświatowe w 8 przypadkach. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jak i placówki oświaty rozpoczęły procedurę Niebieskiej Karty w jednym przypadku.

Główny cel programu

Zapewnienie dzieciom z rodzin zagrożonych przemocą z powiatu chojnickiego odpowiedniego poziomu życia i rozwoju poprzez kompleksowy system wsparcia dziecka i rodziny.

Istotnym jest podejmowanie kompleksowych działań mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy ofiarom, jak również promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Realizacja celu głównego obejmowała będzie obszary prewencji, edukacji, prawa i pracy socjalnej. W związku z powyższym wyznaczono podstawowe nurty działań programowych:

- 1) **działania uprzedzające** - profilaktyka, monitorowanie pojawiających się zagrożeń dla rodziny, rodzin dysfunkcyjnych i patologicznych, potrzeb dzieci i rodzin oraz ocena efektywności kierowanej do nich pomocy.
- 2) **działania wspierające** – kompleksowe rozwiązania mające wspierać dziecko w zakresie ochrony jego praw i wolności, wyrównywania szans edukacyjnych, opieki socjalnej i specjalistycznej, przy jednoczesnej, szeroko zakrojonej akcji szkoleniowo-uświadamiającej na temat funkcji rodziny, występujących zagrożeń i patologii oraz przemocy w rodzinie i przeciwdziałania tej przemocy.
- 3) **działania interwencyjne** – nakierowanie na dzieci, które doświadczają przemocy w rodzinie lub są zagrożone, w celu szybkiej i skutecznej pomocy konkretnemu dziecku i natychmiastowemu odizolowaniu go od sprawcy przemocy.

Cel główny programu będzie realizowany poprzez cele szczegółowe.

Cele szczegółowe programu

- 1) Zwiększenie świadomości społecznej i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy wobec dzieci.
- 2) Ukształtowanie odpowiednich postaw rodzicielskich i usprawnianie systemu wsparcia rodziny w procesie wychowania dzieci.
- 3) Doskonalenie systemu monitorowania rodzin zagrożonych przemocą, dysfunkcyjnych i patologicznych.
- 4) Poznanie i rozumienie świata uczuć oraz rozwinięcie poczucia własnej wartości wśród dzieci i młodzieży.
- 5) Podniesienie standardu usług świadczonych przez instytucje pomagające dziecku i rodzinie.

Zwiększenie świadomości społecznej i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy wobec dzieci

Zadania:

- 1) zorganizowanie konferencji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla przedstawicieli instytucji oraz służb pracujących z rodziną i dzieckiem, a także udział w spotkaniach i konferencjach na temat przemocy domowej, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci,
- 2) organizacja lokalnych kampanii informacyjno – edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w formie pikników, festynów, happeningów,
- 3) rozpowszechnianie plakatów i ulotek nt. zjawiska przemocy wobec dzieci oraz form uzyskania pomocy na gruncie lokalnym i krajowym,
- 4) opracowanie i realizacja szkolnych programów wychowawczych oraz programów profilaktycznych uwzględniających problemy przemocy domowej i szkolnej,
- 5) pomoc dzieciom w pokonywaniu problemów i wyrównywanie deficytów wychowawczych i edukacyjnych.

Spodziewane efekty:

- 1) zwiększenie świadomości społecznej w zakresie przemocy w rodzinie i jej przeciwdziałania,
- 2) zdobycie podstawowej wiedzy przez małoletnich i ich rodziców nt. możliwości radzenia sobie z przemocą domową,
- 3) zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy.

Kształtowanie odpowiednich postaw rodzicielskich i usprawnianie systemu wsparcia rodziny w procesie wychowania dzieci**Zadania**

- 1) utworzenie grupy wsparcia dla rodzin zagrożonych przemocą – spotkania pod kierunkiem specjalisty w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) zapewnienie dostępności do specjalistycznych form pomocy, tj. bezpłatnej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej i prawnej dla rodzin wymagających wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz w zakresie nauki poprawnej komunikacji w rodzinie, stosowania systemu nagród i kar wobec dzieci bez użycia przemocy,
- 3) upowszechnianie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
- 4) skoordynowanie i kompleksowa pomoc ze strony wszystkich instytucji i organizacji działających na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie,
- 5) wspieranie inicjatyw służących budowaniu prawidłowych postaw rodzicielskich,
- 6) propagowanie i inicjowanie działań przygotowujących do prawidłowego wychowania dzieci.

Spodziewane efekty:

- 1) wzrost wiedzy o problemie przemocy wobec dzieci i młodzieży,
- 2) wzrost umiejętności wychowawczych wobec dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą oraz wzmocnienie umiejętności poprawnej komunikacji w rodzinie,
- 3) stosowanie prawidłowych metod wychowawczych wobec dzieci,
- 4) udzielanie specjalistycznej pomocy.

Doskonalenie systemu monitorowania rodzin zagrożonych przemocą

Zadania

- 1) diagnoza środowisk rodzinnych przez Ośrodki Pomocy Społecznej,
- 2) współpraca z zespołami interdyscyplinarnymi i Policją w pozyskiwaniu informacji na temat interwencji rodzinnych i stosowania procedury „Niebieskiej Karty”,
- 3) współpraca zespołów interdyscyplinarnych z różnymi środowiskami i podmiotami w zakresie diagnozowania i pomocy dziecku oraz rodzinie zagrożonej przemocą.

Spodziewane efekty:

- 1) stworzenie sprawnego systemu współpracy instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- 2) usprawnienie przepływu informacji na temat problemów występujących w rodzinie między instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Poznanie i rozumienie świata uczuć oraz rozwinięcie poczucia własnej wartości wśród dzieci i młodzieży

Zadania

- 1) prowadzenie zajęć dla dzieci z rodzin zagrożonych przemocą domową przez psychologa, pedagoga, terapeutę nt. uczuć, poznawania i nazywania ich, poczucia własnej wartości, agresji, wyrażania złości,
- 2) promowanie stylu życia wolnego od przemocy poprzez rozwijanie zainteresowań i uzdolnień jako alternatywy dla zachowań destrukcyjnych,
- 3) aktywizacja dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie poprzez uczestnictwo w proponowanych, przez szkoły i funkcjonujące na terenie powiatu placówki wsparcia dziennego, dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych.

Spodziewane efekty

- 1) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą domową,
- 2) rozwiązywanie konfliktów w rodzinach bez użycia przemocy i agresji,
- 3) poznanie i rozumienie świata uczuć oraz podniesienie poczucia własnej wartości, wśród uczestników zajęć organizowanych dla dzieci z rodzin zagrożonych przemocą,
- 4) przynależność do grupy rówieśniczej rozwijającej zainteresowania dzieci i młodzieży, pod nadzorem specjalistów.

Podniesienie standardu usług świadczonych przez instytucje pomagające dziecku i rodzinie

Zadania

- 1) doskonalenie zawodowe osób działających na rzecz przeciwdziałania przemocy,
- 2) superwizja pracy osób zajmujących się pomaganiem osobom doświadczającym przemocy,
- 3) rozwijanie lokalnej infrastruktury informacyjnej, edukacyjnej i terapeutycznej wspomagającej rodzinę w rozwiązywaniu problemów społecznych,
- 4) konsolidacja podmiotów działających w społeczności lokalnej na rzecz rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodzin,
- 5) budowanie sieci współpracy z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Spodziewane efekty

- 1) ustawiczne kształcenie pracowników specjalizujących się w pomocy dziecku i rodzinie,

- 2) wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających osobom zagrożonym przemocą w rodzinie,
- 3) rzetelne i trafne diagnozowanie rodzin z problemem przemocy,
- 4) efektywna praca na rzecz rodziny z zastosowaniem skutecznych narzędzi pracy

Adresaci programu

- 1) rodziny dotknięte przemocą,
- 2) rodziny niewydolne wychowawczo, niezaradne życiowo,
- 3) dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym,
- 4) przedstawiciele władz lokalnych, instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

Realizatorzy programu

- 1) Starostwo Powiatowe w Chojnicach,
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chojnicach – koordynator,
- 3) Ośrodki Pomocy Społecznej z powiatu chojnickiego,
- 4) Komenda Powiatowa Policji w Chojnicach,
- 5) Szkoły i inne placówki oświatowe,
- 6) Organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny
- 7) Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 8) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Chojnicach,
- 9) Kuratorzy sądowi zawodowi i społeczni.

Monitoring i sprawozdawczość

Monitorowanie „Programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w powiecie chojnickim na lata 2014-2020” będzie odbywać się na podstawie corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chojnicach.

Ewaluację poszczególnych zadań Programu przeprowadzi Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chojnicach poprzez zbieranie, analizę i interpretację danych uzyskanych podczas monitoringu. Celem ewaluacji będzie ogólna ocena wartości Programu, czyli jego trafności, skuteczności i efektywności, co będzie znaczące przy planowaniu dalszych działań związanych z jego realizacją.

Podsumowanie

„Powiatowy program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2014 – 2020” zakłada komplementarny system wsparcia dla rodzin i dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie oraz ofiar przemocy. Niniejszy Program koncentruje się przede wszystkim na zmniejszeniu skali zjawiska przemocy w powiecie chojnickim poprzez udzielania specjalistycznej pomocy ofiarom przemocy oraz podejmowanie działań profilaktycznych polegających na promowaniu i wdrażaniu prawidłowych metod wychowawczych szczególnie wobec dzieci, które są zagrożone zjawiskiem przemocy domowej.

Do realizacji poszczególnych działań, które pozwolą osiągnąć zamierzone cele niezbędna będzie współpraca różnych instytucji czy organizacji pozarządowych również

wspierających rodzinę i działających na rzecz osób doświadczających przemocy, czy też będących w tzw. grupie ryzyka.

Zakłada się, iż realizacja Programu przyczyni się do poprawy kondycji rodzin z terenu powiatu chojnickiego oraz w szerszej perspektywie usprawni system przeciwdziałania zjawisku przemocy.

Program stanowi dokument otwarty i elastyczny. Oznacza to, że może podlegać modyfikacjom na skutek zmieniającej się rzeczywistości, rozeznaczonych potrzeb mieszkańców powiatu chojnickiego oraz wymogów prawnych.